

DE ENQUETE
Waarom ging RSV ten onder?
Leiding RSV
zaaide met perfecte timing
keer op keer paniek bij overheid

Retourtje
Den Haag
leverde meer op dan zakenreis naar

Amerika
 door Alfred Monterie

DEN HAAG, zaterdag
 De overheid heeft door de jaren heen nagenoeg niet geweten wat ze met RSV aan moest. Ministers waren bang voor massa-ontslagen. Ambtlieden Den Haag zag geen uitweg voor de problemen van een concern dat tot op het laatste voor alle betrokkenen een raadsel bleef.

Dit is het beeld dat de ambtenaren geven, die deze week door de parlementaire enquêtecommissie RSV zijn verhoord.
 Zij moesten verklaren waarom de overheid steeds meer geld in RSV pompte. De komende twee weken zal de aandacht, die tot nog toe vooral op het intern functioneren van het RSV-encore was gericht, zich verplaatsen naar de overheid. De politiek, het ambtelijk apparaat en de Nationale Investerings Bank (NIB) zullen opening van zaken moeten geven.

De verantwoordelijkheid van de enquêtecommissie zo door het geklungel van de RSV-top is gebiologeerd, dat de hoofddoel — onderzoek naar het gevoerde kabinetbeleid ten aanzien van RSV — uit het oog wordt verloren, zullen snel verstommen. De besteding van de miljardendeel en de controle daarop komen dan uitgebreid aan de orde.

De eerste verboden ambtenaren (in Romeburg) en de NDSM (Amsterdam) en bekende afgelopen donderdag in het begin van zijn verhaal. Later zo hij verzuchtten: „We wisten niet wat een surséance was en hoe dat voor RSV zou uitpakken. In zijn vier uur durend verhoor onderstreepde hij telkens dat maandenlang, soms tot diep in de nacht, naar oplossingen werd gezocht. Maar een handjevol goedwillende ambtenaren kan ondanks al hun harde werk natuurlijk niet snel wat krijgen op een concern, waarvan zelfs de eigen bestuursvoorstel meer op keer voor de meest pijnlijke verrassingen werd gepresenteerd. Zo goed en zo kwaad als het ging, probeer-

„In dit spel toonde RSV zich uiterst bedreven,“ hebben veel getuigen deze week laten weten. RSV liet nooit merken welke oplossingen ze zelf zag. Daar moesten de ambtenaren maar mee komen.

„We begonnen met nul verslaafden. En zonder heroïne. Nu weten we niet eens hoeveel junkies er zijn...“

Commissaris Gerard Toorenaar: „We hadden een narcotica-brigade, maar wisten niets van harddrugs af. De eerste heroïne-dode was voor ons een aangrijpende ervaring.“ (foto: Hans Peters)

AMSTERDAM, zaterdag
WE HADDEN IN het begin van de jaren zeventig in Amsterdam wel een narcotica-brigade, maar van drugs wisten we eigenlijk niets af. Ja, we hadden natuurlijk wel wat met hash en marihuana te maken gehad, het was tenslotte de tijd van de flower-power en het Vondelpark, maar daar held het mee op.

Heroïne hadden we nog nooit gezien. Ik was in die jaren chef van de narcotica-brigade en had zodoende wel eens van de „French-connection“ geboord, een bende die op grote schaal heroïne smokkelde. Een wit poeder dat tien keer zo sterk moest zijn als opium.
 De eerste keer dat ik er zelf echt mee te maken kreeg was bij een inval in een Chinees restaurant aan de Binnen Bantammerstraat. Ik was meegegaan, omdat het niet alleen om drugs ging maar ook om vuurwapens. Enfin, we waren daar binnen en doorzochten de keuken. Er stonden een paar blikken en ik maakte ze allemaal open. In één zaterdag werd daar grijs-bruine korreltjes, het leek wel kunstmeel. Ik rook er aan, maar kon het niet thuisbrengen en vroeg die Chinese kok wat het was. „Oh, dat zijn kluiten menceel,“ antwoordde hij. „Gewoon keukenkluident.“ Ik schroefde de deksel er weer op en zonder wat gevonden te hebben gingen we terug naar het bureau.
 Twee dagen later kwam er ineens een rechercheur opgewonden mijn kamer binnenstormen. Hij had net een Amerikaan gearresteerd en die had drie gram heroïne bij zich. Grijs-bruine korreltjes, net kunstmeel... Ik sloeg met mijn vuist op tafel. „Verdraaid! Ik had het onder mijn neus gehad, maar niet herkend. Wist ik veel dat heroïne ook bruin kon zijn! Als de blikken zijn nu teruggegaan naar dat restaurant, waar de kok met ondoordringelijk glimlach zei: „Jolly meel, de kluiden zijn al dood het eten veiwelkt...“

Vondelpark
 De heroïne deed zijn intrede in de stad. Dat jaar namen we 25 gram in beslag en we wisten er nog niets op ook. We dachten echt goed bezig te zijn. Wel kwamen er meer tips binnen dat Chinezen in het Vondelpark heroïne aan het pushen waren, het populair maken voor een schappelijke prijs. Zodra een aantal mensen verslaafd was vloog de prijs omhoog.
 De strijd was begonnen. Het viel ons op dat er steeds meer illegale Chinezen in Amsterdam kwamen. Regelmatig namen we korreltjes in beslag. Drie, vijf, tien gram. De Chinezen pakten het echter georganiseerd aan. Zij hadden al ervaring opgedaan in Vietnam, waar ze met militaire achtergrond en vriendjes in Hongkong de stad verkennen. Amsterdam was rijp voor heroïne...

Dat het bloedige ernst was bleek voor het eerst toen ik bij een lijst ging kijken in de Nieuwmarktstraat. Een uitgetreurd lichaam. Een uitgetreurd lichaam. Een uitgetreurd lichaam. Dat hadden we nog nooit gezien. De dokter was resoluut: doodsoorzaak overdosis heroïne. Het woord heroïne-dode was geboren. Het was slecht het begin van een méer. Niet veel later vond ik op een tolet in een discotheek een jong meisje, ook dood. Ze had de injectienaald nog in haar huid zitten. Haar huid was gewoon enge, maar de heroïne soms letterlijk over het hoofd zag. Het mozaïek begin van de drugsbestrijding. „We hebben gevochten, maar verloren. Kijk maar om je heen...“

Amerika
 Het werd duidelijk dat het anders moest worden aangepakt. Ik ging om te beginnen naar Amerika om de situatie met de experts van de Drugs Enforcement Administration te bespreken, en later ook naar Hongkong. Daar leerde ik de achtergronden van Triades met geheimzinnige namen als K 14, San Yee On en Wo On Lok. Een triade is het symbool voor de drie-eenheid Hemel-Aarde-Mens. De leden moesten de eed van trouw afleggen en op het verbroken daaraan stond de dood. Hierdoor begonnen we iets meer van de mens achter de voor ons onbenaderbare Chinese en de vetes die ze onderling uitscheten.
 We kregen langzaam iets meer wat op ze. Houden een paar hermelijnen op, onderschepte koeriers, maar ondervondens tegelijkertijd dat de Triades ervaren en georganiseerd te werk gingen. Toelken werden bedreigd. Infiltranten ontmaskerd. We kwamen er haast niet tussen. De talloze, grote baas, was ongrijpbaar.
 Koeriers die we pakten, wisten nergens van. Zij moesten de drugs alleen het land in smokkelen, een hotekamer huren, het spel in bed leggen en dan een avondje weggaan. Bij terugkomst was de heroïne dan verdwenen en lag de betaling onder het kussen. Zo konden ze bij een arrestatie niemand verraden.

„Gevecht tegen de drugs definitief verloren!“

EXCLUSIEF
COMMISSARIS TOORENAAR: DE MAN EN DE MISDAAD
 door Peter R. de Vries

„De Chinese Peetvader Chung Mon, die in maart 1975 het slachtoffer werd van een meedogenloze straalstraf. Het was het hoogtepunt in de strijd tussen verschillende triades.“

„Dealers moet je goed en heel lang opsluiten“
 Enforcement Administration te bespreken, en later ook naar Hongkong. Daar leerde ik de achtergronden van Triades met geheimzinnige namen als K 14, San Yee On en Wo On Lok. Een triade is het symbool voor de drie-eenheid Hemel-Aarde-Mens. De leden moesten de eed van trouw afleggen en op het verbroken daaraan stond de dood. Hierdoor begonnen we iets meer van de mens achter de voor ons onbenaderbare Chinese en de vetes die ze onderling uitscheten.
 We kregen langzaam iets meer wat op ze. Houden een paar hermelijnen op, onderschepte koeriers, maar ondervondens tegelijkertijd dat de Triades ervaren en georganiseerd te werk gingen. Toelken werden bedreigd. Infiltranten ontmaskerd. We kwamen er haast niet tussen. De talloze, grote baas, was ongrijpbaar.
 Koeriers die we pakten, wisten nergens van. Zij moesten de drugs alleen het land in smokkelen, een hotekamer huren, het spel in bed leggen en dan een avondje weggaan. Bij terugkomst was de heroïne dan verdwenen en lag de betaling onder het kussen. Zo konden ze bij een arrestatie niemand verraden.

Illegalen
 Iedere maand namen we meer heroïne in beslag, maar iedere maand waren er ook weer méer verslaafden en was de import groter. We moesten een tactiek uitstippelen om grip op de situatie te krijgen. In overleg met minister Van Agt besloten we illegalen op te pakken en direct het land uit te zetten. Een enkele reis Hongkong. Ik zei altijd: je moet de mierenhoop verstoren, ontregelen. Er werd voor dit doel een heel detachement van de Marechaussee ter beschikking gesteld. Vliegtuigen volgden er terug naar Hongkong. Het kostte goud, maar het was de enige manier. Tevens begonnen we met het stutten van de gokhuizen. Daar werd immers alle ellende uitgedroefd.
 De smokkelaars werden echter ook vindigrijker. Overal moest de douane op de hoogte zijn. Er zat niet langer alleen heroïne in dubbelbodems van koffers, maar ook onderin plastic zakken met tropische vissen, schilderijstijpen, keurig gesoedeerde vruchtenblikjes, holle bodembalies. Ingeelkte contrabandiers. Het was de hardste misdaad die we ooit in Amsterdam hebben gehad.

Ik wil nu na 15 jaar, naar ik alleen maar concluderen dat we hard gevochten hebben. Lang en bitter, maar dat we de strijd verloren hebben. En we 'm niet meer winnen. Het is dwillen met de kraan open. We begonnen met nul verslaafden. En zonder heroïne. Nu weten we niet eens hoeveel junkies zijn er in 't land. Of nog meer? We weten het niet eens...

(advertentie)
ZETTLER
doordacht van A-Z
 TELEFOONBEANTWOORDERS
 EN NUMMERKIEZERS
 LATEN U ALTIJD WINNEN
 Vraag documentatie of advies
ZETTLER
 Wijk 10, Postbus 1000, 2000 AA Haarlem